

JAPONSKO SLIKARSTVO

IZ ZBIRKE KLARE IN DR. FRANČKA KOSA

**SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ
GRAD GORIČANE**

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

GRAD GORIČANE

JAPONSKO SLIKARSTVO

RAZSTAVA V CIKLU NAŠI POPOTNIKI – ZBIRATELJI

RAZSTAVO STA PRIPRAVILI

TOV. KLARA KOS

IN

ZNANSTVENI SODELavec SEM

DR. PAVLA ŠTRUKELJ

POSTAVITEV RAZSTAVE:

MARJAN LOBODA, DIPL. ING. ARH.

UVODNA BESEDA

Japonsko slikarstvo je že druga razstava iz bogate japonske zbirke Klare in dr Frančka Kosa. Tudi ta je v ciklu razstav Slovenskega etnografskega muzeja: »Naši popotniki na tujem — zbiralci in preučevalci«. Tudi ob tej razstavi lahko zapišemo tako kot o podebni muzejski prireditvi pred dobrim letam dni v Muzeju tujih kultur na gradu Coričane, da nam prinaša nova spoznanja, nām na samosvoj način predstavlja deželo vzhajajočega sonca. Kosova zbirka japonskega slikarstva obsega 105 del. Časovno zajema čas od 16. do 20. stoletja. V njej so dela mnogih znamenitih mojstrov svoje dobe. Razen dela starejših neznanili slikarjev značilnih stilov in znamenitih šol pasameznih dob, so v Kosovi zbirki tudi znani japonski mojstri čopiča, kot so Sakai Hoitsu iz znamenite slikarske šole Karin iz 18. stoletja ali pa dela znamenitega Hokuba Teisai iz Ukiyoe šole. V zbirki je bogato zastopan tudi znani japonski slikar Ando Hiroshige s svojimi barvnimi lesorezi postaj znamenitega popotovanja iz Tokia do Kiyota. Vsako dabo, vsako šolo zastopajo najbolj reprezentativni predstavniki. Velika zasluga za to, da so sedaj te umetnine dostopne naši javnosti gre pok. ambasadaru dr. Frančku Kosu, ki je med svojim štiriletnim bivanjem na Japonskem kot vsestransko razgledan umetnostni zgodovinar preučeval in sistematično zbiral dela japonskih slikarjev. Pri tem si je zbral še odličnega pomočnika tokijskega starinarja Y. Murakamija. Ta je odličen poznavalec japonske umetnosti. Cele generacije njegove družine so se ukvarjale s trgovino z umetninami. Ambasador dr. Franček Kos se je spoprijateljil z njim in tako dobil odličnega svetovalca za nakupe slikarskih del japonskih umetnikov. Gospod Y. Murckomu je tudi sistematično zbiral in iskol dela za svojega vnetega odjemalca dr. Kosa. Tako je nastala ta bogata in pri nas enkratna zbirka japonskega slikarstva. Zasluga zanjo ima naš svetovni popotnik, vnet proučevalec japonske umetnosti pok. ambasador dr. Franček Kos.

V imenu muzeja moram izreči vso zahvalo tovarišici Klari Kosovi, ki je aktivno sodelovala pri pripravi in pri postavitvi razstave.

Dr. Boris Kuhor
rovnatelj
Slovenskega etnografskega muzeja

2

ZGODOVINSKI PREGLED JAPONSKEGA SLIKARSTVA

PAVLA ŠTRUKELJ

Sredi 6. stoletja, ko se je razširil budizem na Japonskem, se je v tej deželi pokazalo veliko zanimanje po kulturnem udejstvovanju, tako v umetnosti, filozofiji, kakor tudi v literaturi. Tako postavljamo že na začetek budizma nastanek japonskega slikarstva in kiparstva. Na obeh področjih so iz teh časov znana izredno dragocena umetniška dela, seveda povsem religioznega značaja. Prav iz te dobe so veličastne freske Horuji templja v mestu Nara. Vsa ta slikarska dela pa so nastala pod vplivom kitajskega stila iz dobe T'ang. Kasneje so se umetninam religioznega značaja pridružila slikarska dela s posvetnimi motivi. Umetniki slikajo predvsem zaslone (screens) in drsna vrata (sliding door) v notranjosti doma. To žanrsko umetnost je pospeševalo bogato plemstvo. Posebno značilne so bile slike v zvitkih (scrolls), ki so predstavljale razne prizore iz življenja in starodavne legende in zgodbe, povezane z noslikanim motivom. V kasnejši dobi Heian (897—1187) niso bili umetniki toliko pod vplivom kitajskega stila, temveč so slikali skrole z žanrskimi motivi v pravem japonskem stilu. Ti skroli so v zgodovini japonske umetnosti znani kot dragocene in edinstvene mojstrovine.

Drugi stil, imenovan Yamato tehnika, je poveličeval kult lepote in dvorno ceremonialno življenje ter se je izražal v natančni risbi razgibanih oblik in bleščečih barv. V tem stilu so umetniki ilustrirali novelo Genji monogatari od gospe Murasaki. Tovrstna umetnost je simbolično predstavljalo vzdušje in okolje življenja v notranjosti doma, kakor ga je umetnik gledal s ptičje perspektive ter ni upošteval ne strehe ne neba; na kratko ni upošteval naše perspektive. Enoke skrole so slikali tudi v naslednji dobi Kamakura, na katerih so bili vidni raznovrstni stili in motivi.

Cd 14. do 16. stoletju, ob koncu vojaške vlade Kamakuro, so na kulturnem področju nastale precejšnje spremembe. V dobi Muromochi se je kultura hitro širila med ljudstvom. V tej dobi so se namreč razvili tudi poljedelstvo, trgovina in industrija; pomembno je še to, da je postal mesto Kyoto središče vse kulture. Yamato tehnika (slikanje posvetnih motivov v japonskem stilu) in davnna tradicija sta nekoliko oslabeli, ker sta se pri ljudstvu spremenila okus in način življenja. Yamato šolo imenujejo Tosa šolo, po predstavniku z istim imenom. Tosa šola izvira že iz začetka dobe Muromachi (1335—1573); v imenovani

družini se je dedovala od oceta na sina. Slikarji te šole so slikali literarne predmete iz japonske klasike in paezije; upoštevali so tudi tradicionalno yamato tehniko. Predvsem so bili slikarji te šole zaposleni na cesarskem dvaru; njen vpliv je nekoliko upadel kar na koncu 16. stoletja, ponovno pa je oživel v dobi Edo.

V zadnjih letih dobe Kamakura je nauk o Zen budizmu globoko vplival na samurajski vojaški razred, kakor tudi na menihe v samostonih. Nauk Zen je preziral slovesnosti, časenje podob; abnavil pa je predvsem samo vzdušje in premišljevanje o človekovem absolutnem bistvu in enostavnosti. Zen budizem je vplival na umetnost v kasni dobi Sung na Kitajskem, kakor tudi na Japanskem; bila je vrsta umetnikov, ki so slikali v stilu Zen budizma.

Šola Muromachi Suiboku na Japanskem je temeljila na značilnostih kitajskega slikarstva iz dobe Sung in Yuan v 14. stoletju. Najlepša dela iz te šole so bili kakemoni in zasloni. Posebno pomembno je bilo, kako je umetnik uporabljal čopič in kako je senčil v črno-beli tehniki. Motivi so bili kitajske pokrajine in figure; vendar kljub omenjenemu vplivom so umetnine predstavljale značilen japonski stil v celoti. Največji mojster te šole je bil umetnik **Sesshu** (1420—1506), ki je slikal v več različnih stilih. Imel je velika učencev in naslednikov, med katerimi je bil največji **Session** (1504—89).

Druga šola, še v isti dobi, imenovana Kano, je imela ime po Konu Masanobu (1434—1530), ki je bil prvi iz dolge vrste Kano umetnikov; ti so živelni še v najnovejši dobi. Šola je podedovala izročilo Muromachi Suiboku in Tosa šole. Največji razvaj je doživel v z umetnikom Motonobu (1476—1559), ki je bil eden največjih slikarjev. Motonobu je bil poklicni slikar in je veliko pripomogel, da se je zmanjšal vpliv Zen budizma na japonsko slikarsko umetnost. Poudarjal je, da mora biti umetniku predmet sam dovršena lepata. Učil se je iz kitajskega slikarskega stila Sung in Ming in iz tradicionalne yamato tehnike. Iz teh stilov je razvil nov nacionaliziran kitajski stil, ki je znaten z imenom Kano šola. Najstarejši mojstri Kano šole so najprej slikali črno-bele slike, toda kasnejši umetniki so postopno začeli uporabljati tudi druge barve. Vrsta velikih mojstrov Kano šole se je nadaljevala iz stoletja v stoletje; njeni pripadniki so znani še v 19. stoletju.

Motonubov vnuk Kano Eitaku je v 16. stoletju uvedel nov stil v Kano šoli. Eitaku je bil umetnik, katerega slike so bile najbolj značilne v Momoyama dobi. Veličastne risbe

4

so bile pogosto barvane z bleščečimi barvami na zlate liste. Eitoku je s svojimi učenci poslikal notranjost cesarske palače, predvsem drsna vrata in zaslone.

V dobi Edo (1603—1867) je postalo glavno mesto Edo (sedanji Tokyo). Dvorni slikarji so bili še vedno iz Kano družine. Tako je bila Kano šola vso to dobo zelo vplivno in uradna šola slikarstva; konec 17. stoletja pa je umetnost te šole postolo nekoliko izumeteničeno.

Tosa šola se je razvijala dalje; v svoji stil je dodala realizem kitajskih akademikov Sung. V začetku 17. stoletja se je v tej šoli razvil nov dekorativni stil, ki ga je uvedel Sotatsu, velik umetnik v japonskem slikarstvu. Pod vplivom umetnika Koetsu je Sotatsu razvil nov dekorativni stil, in je pri tem upošteval yamoto izročilo, predvsem pa tehniko slikanja s kitajskim tušem — sumi. V začetku so slikarji te šole slikali klasične predmete, cvetje, figure in ptiče. V sredini 17. stoletja pa je Ogata Korin dodal nekaj novih drznih idej. Njegov brat Kenzan se je prav tako oprijel dekorativnega slikanja narave. Karin stil je kasneje obnovil Sakai Haisu (1716—1828). Najprej je študiral Kano šolo, nato Ukiyoye stil in tehniko Chin-Nan-Pin; pozneje je slikal v Korin stilu. Izdal je »Korin-Nyakuzu« — (100 Korinovih umetnin).

V dobah Momoyama in Edo so slikarji tradicionalnih šol začeli prikazovati v svojih delih vsakdanje življenje. Nastale so čudovite žanrske umetnine, ki so predstavljale ljudi na prireditvah, izletih, na zabavi ali pri raznih delih. V prvi polovici 17. stoletja so bili priljubljeni slikarski predmeti lepa dekleta. To so bile slike, ki so kazale novo umetnikovo zanimanje za vsakdanje življenje; take slike pa so umetniki delali sama za bagataše.

V drugi polovici 17. stoletja se je pojavila druga šola, imenovana Ukiyoye. Beseda sama pomeni sliko minljivega sveta iz vsakdanjega življenja. Ta šola je nastala v dobi Edo kot ljudsko umetnost, ki se je srečalo z navim umetniškim vprašanjem nižjih razredov. Vplivni slikar Hishikawa Maronobu (1618—94) je ustanovil osnovni stil Ukiyoye slikanjo in tiskanja lesarezov. Na začetku so bili lesorezi tiskani v dveh ali treh barvah. Znanih je več velikih umetnikov te tehnike. Tako je bil Utamaro velik mojster v risanju figur. Hokusai, ki je obnovil Ukiyoye umetnost, je našel nove navdihe v naravi. Še kasneje je Hiroshige uvedel nov stil krajinarstva, ki povezuje v sebi človeka in njegovo dejavnosti. Slikar je zapustil vrsto kvalitetnih barvnih lesorezov.

Konec 17. stoletja se je na Japonskem razvil nov stil slikanja; največji vzpon je dosegel sredi 18. stoletja. Ta stil imenujemo tudi Nanga šolo, ki je bila v popolnem nasprotju s Kano in Tosa šolo. Nanga šola se je razvila iz kitajskega poklicnega slikarstva v dobah Ming in Ch'ing. Pripadniki te šole so slikali v mehkejšem, svobodnejšem in bolj čustvenem stilu. To so bili umetniki amaterji, ki so se zelo razlikovali od poklicnih slikarjev. Imenovali so jih Nanga ali slikarska šola na Jugu. Paklicni slikarji pa so se imenavali Bunjin umetniki (po ustanavitelju), njihov stil pa šola na Severu.

Nanga šola je bila v dabi Edo povsem liričnega značaja. Njeni prvi slikarji so bili bolj pesniki kakor slikarji. Ta šolo je bilo zela težko obravnavati kot enotno skupino, ker je celo posamezen slikar imel svoj stil. Slikarji te šole so zelo radi slikali pokrajine s figurami, drevojem in cvetjem. Potrebna je tudi pripomniti, da je bila Nanga šola prava nasprotje Ukiyoye umetnosti.

V začetku 18. stoletja je v Nagasaki uvedel kitajski slikar Shen Nan-p'in nov način realističnega slikanju z občutljivejšo tehniko. Pod tem vplivom je nastala Nagasaki šolo. V istem času je nastopil drugi vodilni slikar realističnega slikarstva, ta je bil umetnik Maruyama Okyo. V Nogasaki šoli so umetniki slikali prave ptiče, cvetje in pokrajino. To realistična slikanje je bilo zelo pomembno še v moderni dobi.

Maruyama šola je dasegla veliko priljubljenost med meščani Kyota in Osake; bilo je velika pomembnih slikarjev. Učenec Maruyama Matsumura Gashun je ustanovil Shijo šolo, ki je abnavila ljubko slikanje predmetov in polno življenja in poezije.

Sodoben razvaj slikarske umetnosti na Japonskem se je zočel nekako od leta 1868 dalje. V tem času se je namreč Japonska pojavila v mednarodnem svetu. Na vseh kulturnih podražijih so opozni vplivi zahadne civilizacije. Velike spremembe so nastale tudi v umetnosti. Vrsta umetnikov se oprijema tradicionalnega japonskega stila; drugi pa sprejemajo vplive iz modernega zahoda. Zaradi teh dvojnih kulturnih vplivov nastajajo v japonskem slikarstvu stilsko zelo različne umetnine. Predvsem se ti umetniki oprijemajo realističnega nočina slikanja. Realistično prikazovanje slikanega predmeta se pojavi celo v tradicionalnem japonskem stilu, posebno v Maruyama in Shijo šolah. Umetniki, ki so se oprijeli zahodnega stila, so po drugi svetovni vojni skušali prikazovati v svojih delih

6

človeka in njegovo duševno dejavnost. Sodoben razvoj v japonskem slikarstvu je našel pripadnike tudi med slikarji japonskega stila. Vendar moramo na koncu pripomniti, da se še danes vzporedno razvijata na Japonskem dva stila umetnosti, to sta klasična in sodobna šola umetnikov slikarjev. Ob čisto abstraktnih slikarjih nastopajo umetniki Nanga ali katere druge klasične šole iz preteklosti.

SPLOŠNE OZNAKE

Japonski umetniki so preučevali naravo z veliko vnemo in natančnostjo, da so se je pri slikanju tem bolje spominjali. Podobe iz narave so mogli predstaviti z izredno živahnostjo, ker je bilo njihovo opazovanje narave tako intenzivno. Vso pozornost so posvečali življenju, gibanju in značaju predmeta, ki so ga seveda dopolnili z okrasnim učinkom. Predmeti so obsegali vso naravo, vključno človeka, to je pokrajino, cvetje, ptice, zveri in rastlinstvo. Splošno pa je bilo japonsko slikarstvo razdeljeno na religiozne in posvetne molive. Starejši so religiozni motivi, saj nastopajo v vseh kulturnih dobah kot Asuka, Nara, Heian in Kamakura; v teh časih je budistično slikarstvo oblikovalo bistven del umetnosti. Slikanje posvetnih motivov je predvsem predstavljalo prikazovanje prizorov z njihove estetske plati. Ta umetniška dela so obsegala motive štirih letnih časov, ki so jih slikali na drsnih vratih in zaslonih v Heian dobi. Ta vrsta slikarstva je bila raznovrstna, saj so vključili v umetniška dela tudi literaturo in šege, predvsem pa so bili izseki iz vsakdanjega življenja osrednje teme. Najpogosteje so slikali portrete, pokrajine, cvetje in ptice, zanimive zgodbe in žanrske prizore.

Japonski umetniki so najprej uporabljali kitajsko tehniko. Slikali so predvsem v kitajskem tušu — sumi, s katerim je bila mogoče dobiti najbolj temno in bleščečo črnino, dalje svetlejše tone do srebrnosive. Slikarji so uporabljali mineralne in vodne barve. Minerale, ki niso bili topljivi v vodi, so mešali z galunom. Te zadnje barve so bile potrebne, kadar je slikar želel dobiti učinek skrajne gostote in barvne teže v sliki. Barve, ki so jih mešali z vodo, so bile svetle in lahke; te so bile v japonskem slikarstvu najbolj pogoste. Slikarji so čopiče delali iz živalskih dlak in jih vtikali v bambusov tulec.

Zelo pomemben je bil tudi material, ki ga je uporabljal japonski slikar. Navadno sta to bila popir ali svila. Papir so delali iz konopljinih in murvinih vlaken; svila je bila

navadno v ozkih kosih, ki so jih lepili, če je bila slika velikega formata. Slikarji so redkeje slikali na stene, les, saten in v dobi Nara tudi na konopljino platno.

Japonski slikarji so se že pri kitajskih umetnikih učili, kako je treba ravnati s čopičem, da npr. predstavijo lepoto predmeta ali upodobijo elementorne sile narave. Zato so umetniška dela vedno izražalo umetnikovo osebnost in njegovo ročno spremnost.

Zelo je bilo razširjeno slikanje zaslonov, ki so bili navadno šestdelni, in drsnih vrat. Priljubljeni pa so bili tudi **emakimoni** — to so vodoravni zvitki (scrolls), ki so včasih imeli zelo velike dolžine. Od 13. stoletja dalje so najpogosteje slikali **kakemono** — to so viseče slike. Kakemono je lepljen na fin brokat ali tudi na drugo tkanino ter je zvit. Te slike vsakih sto let obnavljajo; zamenjajo namreč brokat, slika pa ostane izvirna. Prav zaradi obnavljanja brokatov je mogoče sliko pravilno uvrstiti in ji določiti starost. Slike obešajo Japonci na poseben prav za ta namen pripravljen prostor v hiši; imenujejo ga takonoma — niša v steni. Slike tudi menjajo večkrat na leto, tako npr. ob raznih družinskih praznikih, ob novem letu ali ob drugih prazničnih dneh. Značilno je tudi to, da dajejo poseben poudarek vsebini slike. Predvsem stremijo za tem, da slika ponazarja vzdušje, ki si ga želijo. Zato npr. pozimi obešajo slike z motivi poletja in sonca; poleti pa slike zime in snega, ki dajejo občutek hladu.

Summary

In the introduction to the catalogue the director of the Slovene Ethnographical Museum Dr. Booris Kuhar mentions that Japanese painting is already the second exhibition from the rich collection of Klara and Dr. Franček Kos. This one also falls within the cycle of exhibitions given by the Slovene Ethnographical Museum under the title: Our Travelers Abroad-Collectors and Researchers. As on a similar occasion, which took place a year ago at the Museum of Foreign Cultures at the castle Goričane, we may say that also this exhibition brings us a new understanding of the land of the rising sun. The Kos collection of the Japanese paintings comprises 105 works, dating from the 16th to the 20th century. Many of the works which are included belong to great masters of their respective periods. Besides the works of older unknown artists of specific styles and of famous schools of

8

individual periods, there are in the Kos collection also very famous Japanese masters of the brush such as Sakai, Hoitsu from the celebrated art school Korin of the 18th century, or the works of the equally famous Hokuba Teisai of the Ukiyoe school. The well-known Japanese artist Ando Hiroshige is also well represented in this collection with his coloured wood-block prints of the stations from the celebrated journey from Tokyo to Kyoto. Each era and each school is represented by its best representative. We are very grateful to the former ambassador Dr. Franček Kos for making it possible for the Slovene public to see these objects of art. During his four years stay in Japan Dr. Kos studied and collected systematically as an art historian the works of Japanese masters. In his work he found an excellent helper Y. Murakami, in Tokyo, dealer in antiquities. Mr. Murakami is a great connoisseur of the Japanese art. One entire generation of his family devoted itself to the art business. The ambassador Dr. Franček Kos became acquainted with him and thus acquired a valuable advisor for the purchase of art pieces of Japanese artists. Mr. Murakami himself was also systematically collecting and searching for works for his ardent client. In this way a rich and in Yugoslavia unique collection of Japanese paintings grew up. The merit for this valuable collection is due to our world traveller, the zealous researcher of Japanese art the former ambassador dr. Franček Kos.

The research co-worker of the Slovene Ethnographical Museum Dr. Pavla Štrukelj wrote a historical survey of Japanese painting. She analyzes Japanese painting from the 6th century, during which buddhism spread through the country, to contemporary development of the art of painting in Japan, i. e. from the year 1868 onward, when all cultural areas were falling under a marked influence of the western civilization. A number of artists still adhered to the traditional Japanese style, while others were already the recipients of new ideas from the West. Because of these dual cultural influences there arose in Japanese painting different types of works of art. This phenomenon may be well seen in the exhibition. Dr. Štrukelj deals with all the historic periods which are important for the development of Japanese painting, of the different styles and techniques of this kind of Japanese art, as well as of all the more important art schools. At the end of her essay she comes to the conclusion that even today there exist two parallel styles in art, the classical and the contemporary schools of artists painters. Dr. Štrukelj makes a special reference to the general characteristics of Japanese painting. Here she analyzes the motifs, and emphasizes the fact that besides the older motifs which are mostly religious, secular motifs were also important. But these were more heterogeneous, for besides finding their sources primarily in every day life of the people, the artists also turned to literature and customs for their material. Portraits, landscapes, flowers, birds, interesting stories and genre scenes were most frequently painted. In addition to this she also describes the technique of painting itself, and the material used by Japanese painters, which usually either paper or silk. Dr. Štrukelj describes the art of painting of screens, scrolls and of the kakemono hanging pictures.

At the end of the catalogue there is an index of all the 105 exhibited pieces.

SEZNAM RAZSTAVLJENIH DEL

9

- 1/Sesson (1504—1539): Kakemono — Konja (reprodukacija iz 18. stol.)
- 2/Konoe Nobutada (1565—1614): Kakemono — Ten-Sin
- 3/Slikar neznan: Pahljača, na njej procesija (2. pol. 16. stol.—1. pol. 17. stol.)
- 4/Slikar neznan: Kakemono — Čaplji (16.—17. stol.)
- 5/Kono-Tonyu (1602—1674): Kakemono — Pokrajina; Kono šola
- 6—8/Kana-Tsunenobu (1676—1713): Kakemono — »Turo« — Bombus in bor; Kano šola
- 9/Mokuon (1611—1684): Kakemono — Bambus
- Dokutan (1626—1706): Skale
- 10/Kono-Yasunobu (1613—1685): Kakemono — Sokol; Kono šola
- 11/Kano-Yasunobu (1613—1685): Kakemono — Pokrajina; Kana šola
- 12/Kano-Toun (1625—1694): Kakemono — Fazan; Kana šola
- 13/Kano-Tsunenobu (1676—1713): Kakemono — Triptik — Môdrec, bambus, bar; Kana šola
- 14/Takada-Keiha (1680—1760): Kakemono — Ptiča na vrbi; učenec Ka-Kan
- 15/Watanabe-Shiko (1683—1755): Kakemono — Sliva; v mladosti Kana, kasneje Korin šola
- 16/Slikar neznan (17. stol.): Shikishi — Starodavna japonska legenda; Tosa šola
- 17/Kotosa (17. stol.): »O-Ye-Ya-Ma — Yemaki« — Pričevanje o volkodlakih; Tosa šola
- 18/Kotosa (17. stol.): »O-Ye-Ya-Ma — Yemaki« — Pričevanje o volkodlakih; Tosa šola
- 19/Slikar neznan (17. stol.): Makuri — Shakunin-Zukushi-Ye — Izdelavačec pisalnih čopičev; Tosa šola
- 20/Slikar neznan (17. stol.): Kakemono — Pokrajina; Kono šola
- 21/Igarashi-Shummei (1700—1781): Shikishi — Modreci; Kana šola
- 22/Igarashi-Shummei (1700—1781): Shikishi — Izganjalec duhov; Kana šola
- 23/Igarashi-Shummei (1700—1781): Shikishi — Modreci; Kana šola
- 24/Igarashi-Shummei (1700—1781): Shikishi — Modreci; Kana šola
- 25—27/Slikar neznan (konec 17. stol.): Triptik — Pakrajina, modrec, cvetje; Kana šola
- 28/Slikarka Kano-Yukinobu (sredina 17. stol.): Album — Sontyurckkasen — Literati; Kano šola
- 29/Itcho-Hanabusa (1652—1724): Zoslon — Jesen, iz cikla širih letnih časov; ustavnovil Hanabusa šola
- 30/So-Shiseki (1712—1786): Kakemono — Ptic na drevesu; Nagasaki šola
- 31/Soga-Shohaku (1730—1781): Kakemono — Pakrajina; Kana šola
- 32/Minakawa-Kien (1734—1807): Kakemono — Orhideje; učenec Gyakusena
- 33/Taigan (1773—1850): Kakemono — Orhideje; Nanga šola
- 34/Kano-Toshun (1747—1797): Kakemono — Fuji vulkan; Kana šola
- 35—37/Kano-Hakusen-In-Yasunobu (1754—1780): Kakemono — Triptik — Cvetje in ptiči; Kana šola
- 38/Sokai-Hoitsu (1761—1828): Kakemono — »Seikaiha« — Jutranji val ob novem letu; Korin šola

10

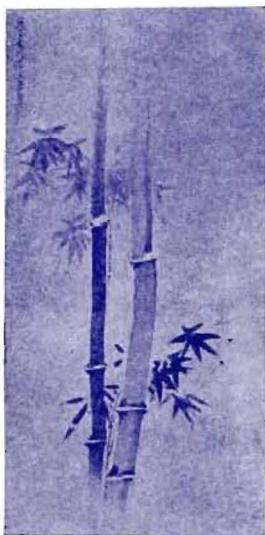
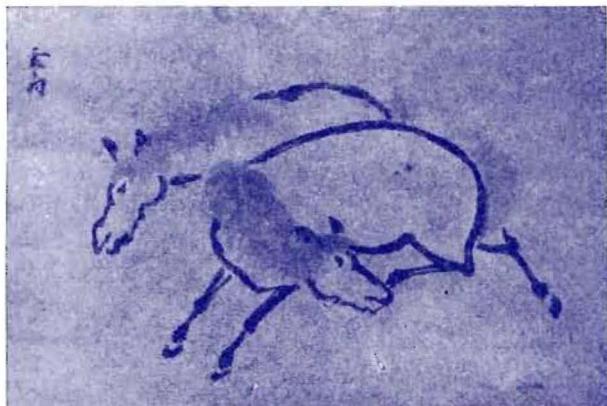
- 39 Sakai-Hoitsu (1761—1828): Kakemono — Pokrajina; Korin šola
40/Hokubo-Teisoi (1771—1844): Kakemono — Reka Šumida; Ukiyoe šola
41/Kano-Isen (1775—1828): Kokemono-Bonsoi — Pritlikava slivo; Kano šola
42 Kano-Isen (1775—1828): Kakemono — Vrane no borih; Kano šola
43/Mori-Tetsuzan (1775—1841): Kokemono — Opica; Maruyama šola
44/Fugai (1779—1847): Kakemono — Popotnik; Nanga šola
45/So-Shiko (1781—1850): Kakemono — Psički in ptiči; Nagasaki šola
46/Sugai-Baikan (1784—1844): Kakemono — Pokrajina; Nanga šola; kitajski vpliv
47/Okada-Honka (1782—1845): Kokemono — Bombus; Nanga šola
48 Slikar neznan (18. stol.): Kakemono — Bambus; Nanga šola, Zen budizem
49—50/Yamamoto-Boiitsu (1787—1856): Kakemono — Cvetje in ptiči; Nanga šola; kitojski vpliv
51/Kano-Kuninobu (1787—1840): Kakemono — Želva; Kano šola; 14-ti slikar iz družine Kano
52/Kaneko-Kinryo (... 1817): Kakemono — Cvetje in kokoši; Nanga šola
53—54/Slikar neznan (konec 18. stol.): Zvitka — Zli duhovi
55/Slikar neznan (18. stol.): Kakemono — Pokrajina
56/Sukoku (1730—1804): Kokemono — Učitelj z glosbilom
57/Yamamoto-Shunkyo (1781—1839): Kakemono — Konj; Japonski stil
58 Aoki-Shukuya (2. pol. 18. stol.): Zvitek — Pokrajina; Nanga šola
59/Shibata-Zeshin (1807—1891): Kakemono-Satsuma-Bina — Lutke; Japonski stil, Shito šola
60/Hine-Taizan (1814—1869): Kakemono — Rakan; sveti mož in učenci; Japonski stil; Nanga šola
61—62 Kano-Shosen-In (1823—1880): Kakemono — Gama Sen-Nin in Tekkai Sen-Nin (motivi iz življenja modrecev); Kano šola
63/Noguchi-Yukoku (1827—1899): Kakemono — Cvetje in fazan; Japonski stil; Nanga šola
64/Taki-Katei (1830—1901): Kakemono — Lotos in rak; Japonski stil, Nanga šola
65 Kawanabe-Gyo Sai (1831—1889): Kakemono — Krokar; Japonski stil, Kano šola
66/Yamada-Giho (18.—19. stol.): Kakemono — Minamoto-No-Toru;
67 Tanuma-Shunsui (1883—1925): Kakemono — Reka Šumida; Meiji-Taisho doba
68 Kanzan-Shimomura (1873—1930): Kakemono — Ptič na cvetoči veji; študiral šeče umetnosti v Tokyo
69/Slikar neznan (zač. 19. stol.): Emakimono — Rože na pahljačah (tajna navodila učitelja Ikebane svajemu učencu)
70/Kona-Shuson (20. stol.): Kakemono — Slap, Meji doba
71 Slikar neznan (20. stol.): Kakemono — Vojni pohod
72/Slikar neznan (20. stol.): Barvne skice
73/Nedoločen (20. stol.): Knjiga — Pokrajina v tušu
74 Shiko Munakata(1903—...): Grlice (izrez velike slike Peletje)
75/Shiko Munakata (*1903): Kaligrafija (tuš)
76/Slikar neznan (20. stol.): Akvarel — Hortenzija — nanga slika

- 77/Saburo Kypata (20. stol.): Akvarel — Fuji
78/Nedoločen: Kaligrafija
79/Utamaro (1754—1806): Lepotica
80—96/Ando Hiroshige (1797—1858): Postaje potovanj iz Tokya v Kiyoto
97—100/Osako šola: Barvni lesorezzi, 18. stol.
101/Hoshin Ishigaki (1790—1856): Cvetje
102 Hoshin Ishigaki (1790—1856): Občudovalci slapa
103/Hoyashi Takeshi (*1896): Deklica v rumenem
104/Miyamoto Sobura (*1905): Riba
105 Yoshioka Kenji (*1906): Pavi

12

- 1 — So-Shiseki: Kakemono — Ptíč na drevesu
- 2 — Sesson: Kakemono — Konja
- 3 — Kano-Tsunenobu: Kakemono — Bor
- 4 — Kano-Tsunenobu: Kakemono — Bambus
- 5 — Okada-Honko: Kakemono — Bambus
- 6 — Yamoda-Giho: Kakemono — Minamoto-No-Toru

ZALOŽIL
SLOVENSKI ETHNOGRAFSKI MUZEJ
ZA ZALOŽBO DR. BORIS KUHAR
OPREMA MARJAN LOBODA, DIPL. ING. ARH.
TISK: TISKARSKO ZALOŽNIŠKO PODJETJE PTT